

יציאת ציאיילי

בחול-המועד פסח, לאחר שפע של ייסורים ועגמת-נפש, קיבלו סוף-סוף השלטונות החלטה להנפיק עבורנו את מסמכי הנסיעה, ואחרי חג הפסח התחלנו כבר במלאכת אריזת החפצים ובסידור כל העניינים הנחוצים. גם בכך עזרה לנו שבע מאוד.

היה עלינו לקחת עמנו כל חפץ שברשותנו, קל-ערך ככל שיהיה, ביודענו שבמקום שאליו נגיע – יהיה מקום זה אשר יהיה – לא נוכל להשיג חפצים חדשים. כך הצטבר משקל רב יותר מכפי שהותר לנו להוביל עמנו. ואכן, בשעת הנסיעה התחוללה מהומה רבה גם על עניין זה, ובאמצעות אחד ממכרינו, בתוספת בקבוק יי"ש, עבר הדבר בשלום.

באישון לילה יצאנו, בחושך כמובן, אל תחנת הרכבת. בשעת ההליכה היה בעלי כה חסר-מנוחה, עד שנפל ארצה תוך-כדי הליכה.

כדי לסייע באריזת החפצים הגיעו לביתנו שני צעירים מן המפונים. משנודע לבעלי שאחד מהם הוא כהן, הורה להם לחבוש את כובעיהם, נעמד מולם וביקש שיברכוהו בברכת כהנים. אנשים אלה לא היו שכירים, מאלה שעבודתם משולמת מראש, והם עשו זאת מתוך מסירות מיוחדת במינה, כשהם הוגים כל ברכה ברגש רב, בכל לבם ומאודם.

לבית-הנתיבות הגיעו מספר ניכר של אנשים, שנודע להם על נסיעתנו. אחדים ניגשו אל בעלי בדמעות וביקשו שיברכום.

במקום שרר חושך – לא היתה כל תאורה בבית-הנתיבות – ועם זאת שהו שם האנשים מהשעה שמונה בערב עד שתיים לפנות-בוקר, שעת עזיבתה של הרכבת.

כשנכנסנו לרכבת היו כל הנוסעים שקועים כבר בשינה, אך בגללנו נוצרה המולה ניכרת. כל אחד ביקש שבעלי יספר לו דבר-מה, שאל לעצותיו, ביקש את ברכותיו, וסירב להיפרד ממנו. הכל בלעו ברעבתנות את מילותיו.

מנהל המאפייה הממשלתית שלח לנו כיכר לחם גדולה, קילוגרמים אחדים משקלה. הרי היינו שלושה אנשים, והיתה זו נסיעה בת ימים אחדים.

אין שונא גדול מהרעב; ולכן, משהובטחנו בלחם כל צרכנו – נעשינו רגועים יותר.

המשך ביאור למ' שבת ליום שבת קודש עמ' א

- 1 עינים.
- 2 (שנינו במשנה: המוציא שְׁעוֹה, שיעורו פְּדִי לִיתֵן עַל פִּי נֶקֶב קָמֶן
- 3 שבחבית, כדי לסתמו. הגמרא מביאה ברייתא המבארת שיעור זה:
- 4 תָּנָא בברייתא, המוציא שְׁעוֹה, שיעורו פְּדִי לִיתֵן עַל פִּי נֶקֶב קָמֶן שֶׁל
- 5 חבית יֵין, שהוא שיעור מועט מהשיעור הנצרך לסתימת נקב בחבית
- 6 שמן ודבש, שהם עבים ולא יוצאים מנקב קטן).
- 7 שנינו במשנה: המוציא דְּבָק, שיעורו פְּדִי לִיתֵן בְּרֹאשׁ הַשֶּׁשֶׁשֶׁף – נטר
- 8 קטן. הגמרא מביאה ברייתא המבארת שיעור זה: תָּנָא בברייתא,
- 9 המוציא דבֶק, שיעורו פְּדִי לִיתֵן בְּרֹאשׁ שֶׁשֶׁשֶׁף – נטר קטן שֶׁבְּרֹאשׁ
- 10 קֶנֶה שֶׁל צִיִּידִין, שהציידים מושיבים נטר קטן בראש קנה, ונותנים בו
- 11 דבֶק, והעוף יושב על הנטר ונדבֶק בו, וצריך לתת הרבה דבֶק כדי
- 12 שהעוף ידבֶק בו.
- 13 שנינו במשנה: המוציא זָפֵת וְנִפְרִית שיעורם פְּדִי לְעֵשׂוֹת כּו' נֶקֶב –
- 14 לסתום נקב. הגמרא מביאה ברייתא המבארת שיעור זה: תָּנָא
- 15 בברייתא, זפת וגפרית שיעורם פְּדִי לְעֵשׂוֹת נֶקֶב קָמֶן, והיינו בכלי
- 16 שנותנים בו כסף חי.
- 17 שנינו במשנה: המוציא תְּרָסִית – לבינה כתושה, שיעורה פְּדִי לְעֵשׂוֹת

- 18 פִּי בּוֹר כּו' של צורפי זהב – לסתום את הנקב שבתנור של צורפי זהב
- 19 שבו נותנים את המפוח, כדי שיכנס בו המפוח בדוחק. רבי יהודה
- 20 אומר, שיעורו כדי לעשות פיטפוט – כן שעליו מושיבים את הכור של
- 21 הצורפים. הגמרא דנה בשיעורו של רבי יהודה. מקשה הגמרא:
- 22 לְמִימָרָא – האם ניתן לומר דְּשִׁיעוּרָא דְּרַבִּי יְהוּדָה נְפִישׁ – שהשיעור
- 23 של רבי יהודה גדול מהשיעור של רבנן, הֲאֵא קְוִימָא לֵן דְּשִׁיעוּרָא
- 24 דְּרַבְּנֵן נְפִישׁ – הרי מקובל בידינו ששיעורם של רבנן גדול יותר, דְּרַבְּנֵן
- 25 – ששנינו במשנתנו, המוציא גמי, שיעורו כדי לעשות מתלה לנפה
- 26 ולכברה, רְבִי יְהוּדָה אוֹמַר שיעורו פְּדִי לִיפּוּל הִימְנוּ מֵדַת מְנַעַל
- 27 לְקָמֶן – למדוד עמו רגלו של קטן ולהראות לאומן שיעשה נעל במדה
- 28 זו, מוכח שרבי יהודה מחמיר ומחייב בשיעור קטן משיעורם של רבנן.
- 29 מתרצת הגמרא: אִימָא – אמור שכוננת רבי יהודה היא פְּדִי לְסוּד –
- 30 למלא את הבקעים שבפִּיטְפוּט – כן שעליו מושיבים פְּדִי קָמֶן,
- 31 ולא לעשות את הכן עצמו, ושיעור זה קטן מהשיעור שאמרו רבנן.
- 32 (שנינו במשנה: המוציא סוֹבֵין שיעורו פְּדִי לִיתֵן עַל פִּי בּוֹר שֶׁל
- 33 צוֹרְפֵי זָהָב).